

תנאים שראוי להתנות פעם בשנה

אחשוב לקיים או לעשות, הכל יהיה בלי נדר ובלי קבלה.

כא. גילוי דעת להורים, חכמים, מורי הוראה, זקנים: אני מגלה דעתי שאני מוחל על כבודי מחילה גמורה, לכל מי שחייב לקום לכבודי ולא יעשה כן.

כב. תנאי כשהולך לסעודות מצווה, שמכוון מראש שאינו מצטרף עמהם לקביעת סעודה לגבי זימון, ובכך אם יוצא קודם שהציבור מברך, יוכל לברך בלא להמתין לזימון ב-ג' או ב-ל' (ילקוט יוסף נטילת ידיים וברכות סימן קצב-קצה - דיני זימון, שמועיל כוונה זו, ולכאורה ה"ה להתנות מתחילת השנה)

כג. אברך שלפי גידרי השו"ע (יו"ד הל' צדקה סי' רנג) אינו מן הראויים לקבל צדקה, יעשה תנאי שכל מה שמקבל מקופות צדקה הוא בשביל לכלכל את בניו, ומה שהוא אוכל מכסף זה הוא תמורת מה שנותן להם מכספו. (וילע"ע בזה)

אם תנאים אלו מועיל שיתנה אותם בעל הבית לכל בני הבית

יש להסתפק אם מספיק שבעל הבית יעשה כל התנאים ויועיל לכל בני הבית.

מתי יעשה התנאים, והאם יכול לעשותם בראש השנה

יש לעשות את התנאים אחת לשנה (אע"פ שמעיקר הדין נראה שיכול לעשותם פעם אחת בחיים לכל החיים, מ"מ המנהג לעשותם בכל שנה) ויעשה התנאים בערב ראש השנה או בתחילת השנה דהיינו מיד אחר ראש השנה, ומלכתחילה יש להסתפק אם עדיף שלא לעשותם ביום ראש השנה עצמו, שהרי ישנם דברים שאסור לעשותם ביו"ט עצמו, ולכך אולי ראוי שלא להתנות עליהם ביו"ט, ומ"מ אולי אין לחוש בכך משום שרק מתנה עליהם ולכך כשחושש שישכח יעשה התנאי ביום ר"ה עצמו, ואולי ראוי שהגבאי יקרא תנאים אלו בפני הציבור שכולם ישמעו ויתנו כן, ומ"מ ניתן לעשות תנאים אלו בכל ימות השנה (כגון למי שלא הכיר תנאים אלו והגיעו לידיו באמצע השנה).

גב. מי שיש ברשותו עוד תנאים נשמח לקבל במייל.

יא. אני מתנה שבכל פעם שברצוני לברך ברכה מסוימת אך אני ממתין לחברי שיברך את אותה ברכה והענה אמן, תהיה כוונתי שלא לצאת בברכתו מדין שומע כעונה, אלא אברך בעצמי. יא (ב). אני מתנה שבכל פעם שאברך המוציא לחם מן הארץ תהיה כוונתי לפטור בברכה זו גם פת הבאה בכיסנין (עוגה) שאוכל בתוך הסעודה. (ומלכתחילה אין לאכול מזונות בתוך הסעודה)

יב. אני מגלה דעתי שבכל פעם שאזכיר שם אדנות תהיה כוונתי שהוא: אדון הכל. ובכל פעם שאזכיר שם הויה ב"ה, כוונתי שהוא: אדון הכל היה הויה ויהיה. ובכל פעם שאזכיר שם אלוקים כוונתי שהוא: תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם.

יג. אני מתנה שבכל פעם שאתן צדקה לקופת הצדקה שבביתי אין בכוונתי שהמעות יהיו הקדש לצדקה בנתינה לקופה, אלא רק שהכסף ינתן לעני, אני מתנה שאוכל לחלל את הצדקה כרצוני, ואני מתנה שהכסף לא ייקנה לבעלי הקופות בזמן נתינתו לקופה, כדי שאם ארצה ללוות מהקופה אוכל.

יד. אני מתנה שלא יחול שם נדר וצדקה על כספי צדקה שעלה בדעתי לתת או כאשר עשיתי מעשה כדי לתת אך בפועל הדבר לא התאפשר, אלא רק שתגיע הצדקה לעני יחול על הכסף שם נדר.

טו, אני מתנה שאוכל לעשות במעות מעשר כל מצווה שארצה כפי ראות עיני.

טז. אני מגלה דעתי שהמיסים שאני משלם לממשלה והארנונה לעירייה, אם יתחייבתי בהשבת גזילה הריני מכוון שהכסף הזה ילך לצורכי הרבים, ואם לא - רצוני שהכסף ילך למטרות צדקה, וכמו"כ רצוני שהכסף לא ילך למטרות האסורות כגון גינון האסור בשמיטה ובניית מקומות האסורים והמחסיאים את הרבים שנבנים בכספי העיריה (וכן בועז הבית בכה"ג).

יז. אני מגלה דעתי שבכל פעם שאקנה כלי החייב בטבילה ומכיל בתוכו אוכל, כמו קופסה או צנצנת וכיו"ב אין בכוונתי לקנות הכלי, אלא רק את התכולה.

יח. גילוי דעת לתלמידי חכמים, זקנים והורים: שאני מוחל על כבודי מחילה גמורה לכל מי שחייב לקום בפני, ולא יעשה כן.

יט. אני מגלה דעתי שאם יונה תטיל בצים ברשותי, כגון על אדן החלון או במרפסת, על מנוע המזגן וכד' בכוונתי שלא לזכות בביצים כלל מדין חצירו של אדם.

כ. אני מגלה דעתי שכל הנהגה טובה, מנהג טוב, גדר, חומרא, או פרישות שאנהג, בין בפעם אחת ובין בג' פעמים וכן כל דבר מצווה שאומר או

א. הפרשת חלה ותו"מ בשבת

והנה מי ששכח לעשר מערב שבת, ונזכר בשבת, אם עשה תנאי מערב שבת לעשר בשבת, בדברים שאי אפשר לו לעשרם קודם השבת, כגון חלה שהוא צריך לה לחם משנה, וכיוצא בזה, מפריש בשבת, (ילקוט יוסף שבת א הערות סימן רסא - רסג דיני ספק חשיכה, ועי"ע דרך אמונה הל' מעשר פ"ט)

על הדמאי אף על פי שאינו ברשותו. שהקילו בזה חז"ל בדמאי ודוקא בסתם ע"ה דרובן מעשרין אבל בחשוד דינו כודאי וא"א להתנות אא"כ הוא ברשותו ולכן בזמנינו שאין לנו דמאי כנ"ל ה"א סק"ז א"א לנו לעשות תנאי אא"כ הוא ברשותו: ונשמע מדברי הגר"ח שרק אם הפירות ברשותו [או ברשות מארחו ראוי לעשות התנאי, ולכך אולי לא מהני לדעתו לעשות התנאי מתחילת השנה]. ועי"ע

ב. שהאשה אינה מקבלת שבת בהלדקת נרות (שו"ת רב פעלים חלק ב - אורח חיים סימן מט)

ג. להתנות על הנר לטלטלו מהשולחן בשבת לאחר שכבה, (שו"ע או"ח סי' רעט), וראה בברכי יוסף (סימן רעט סק"ג) שכ' שמהני תנאי זה לכל השנה כולה. ובשו"ת יביע אומר (ח"ז או"ח סי' לו) כה"ח (סי' רעט אות יז). ודע דאשה שנהגה כן לאורך כמה שנים אינה צריכה להמשיך להתנות דהוי כמותנה ועומד אצלה (כדברי הרמ"א סי' רעט ס"ד)

ד. תנאי על המתנים והזיזים של השעון שבת, אני מתנה שבכוונתי להשתמש במתני החשמל בשבתות השנה, וכן בזיזי השעוני שבת. (ילקו"י שבת ח"ד עמ' תלה, הליכ"ע ח"ד עמ' עב, שו"ת יבי"א ח"ג סי' ח)

ה. שתיה לפני הקידוש לאשה, ע"י שמתנה שמקבלת שבת לכל מילי, מלבד לשתיה קודם הקידוש. (קובץ העמק י-ם ו עמ' נה, הרב שריה דבליצקי)

ו. תפילין רש"י ור"ת

אני מתנה שכוונתי לצאת י"ח בתפילין שהם אמת, על פי ההלכה, והשניים הם כרצועות בעלמא, ואם שתיהם אמת להלכה בברכה על רש"י אני מכוון לפטור אף את ר"ת.

ז. שהברכה שאברך על התפילין תהיה תקפה עד שאכנס לבית הכסא (וכשיוצא יברך שוב).

ח. אני מתנה שכל הברכות שאני מברך בעת שאני נמצא בביתי, יפטרו את כל מה שיש בבית ומה שיביאו מבחוץ, בברכת מזונות אפטור כל מה שלפני ומה שיביאו מבחוץ וכן בהעץ אדמה שהכול וכל שאר הברכות. (רמ"א רו ס"ה, ובס' ריא ס"ה משנ"ב ס"ק לג, אורל"צ פי"ד סט"ז, חזו"ע ברכות עמ' פט, הליכות מועד ברכות עמ' קיב - קיג)

ט. אני מתנה שבכל פעם שאברך על הטלית הברכה תהיה תקפה גם אם אסיר את הטלית לזמן מועט (עד חצי שעה) ולא אצטרך לשוב ולברך.

י. אני מתנה שבכל פעם שאברך על טלית גדול תהיה כוונתי בברכה זו לפטור את הטלית קטן שעלי.

לקבלת הגיליון למייל בכל שבוע

8438911@GMAIL.COM

ובט"ל 0548412678